

ZVONČEK

LIST S PODOBAMI ZA
SLOVENSKO MLADINO

Št.
7.

Leto
XI.

VSEBINA:

1. Na boj! <i>Jos. Vandot.</i> Pesem	145
2. Lažnivi ogenj. <i>Ivan Stukelj.</i> Povest.	146
3. Gad in veriverica. <i>Ivan Stukelj.</i> Basen s podobo.	151
4. Škratova nezgoda. <i>Jos. Vandot.</i> Pesem	152
5. Kratka molitev. <i>Ivo Trošt.</i> Povest s podobo	153
6. Daj mi. <i>Fr. Kolednik.</i> Pesem	158
7. Sirota. <i>Fr. Kolednik.</i> Pesem	158
8. Kako se je Jurček izpreobrnil. <i>Bogomil Gorenjko.</i> Povest s podobo	159
9. Otrokova nebesa. <i>A. Rapč.</i> Pesem	162
10. Fantje od fare. <i>E. Gangl.</i> Črtice s podobo	163
11. Pouk in zabava. Zastavica v podobah. — Rešitev zastavice v podobah v šesti številki. — Uglas- bena pesem. — Kotiček gospoda Doropoljskega.	165

 Ali ste že pridobili „Zvončku“ novega naročnika?

„Zvonček“ izhaja 1. dne vsakega meseca ter stane vse leto 5 K, pol leta 2 K 50 h, četrto leta 1 K 25 h.

Izdajatelj, upravnik in odgovoren urednik: **Luka Jelenc**, učitelj v Ljubljani, Rimska cesta št. 7.

Rokopise je pošiljati na naslov: **Engelbert Gangl**, učitelj v Idriji.

Last in založba „Zaveze avstrijskih in jugoslovanskih učiteljskih društev“.
Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Štev. 7.

V Ljubljani, 1. mal. srpana 1910.

Leto XI.

Na boj!

Zapoje tromba v jutra mrak,
na vranca seda čil junak.

Oklepa se ga krog vratu
sestrica tožna brez glasu.

Za roko bratec ga drži
in plaka bridko, govori:

„Oj, pusti vranca, bratec moj,
ne hodi v divjji, šumni boj!

S sestrico žalostna doma
jokala bova tu samá.

Ti ležal boš pa sred polja,
kri tekla bo ti iz srca.

Ko mrtvo ti zapreš oko,
kdo naju branil bo, oj, kdo?“

In solze briše mu z oči
junak, pa mehko govori:

„Nikar ne plakaj, bratec moj,
če vranec nese me na boj!

Pač hud bo boj — stotisoč ran,
stotisoč trupel sred poljan.

Kraj mene sreča stala bo,
vodila krepko mi rokó.

Če dvignil bom krvavi meč,
sovražnik pal bo krvaveč.

In kamor se ozro oči,
povsod, povsod morjé krvi!

A vranec nese čil in čvrst
do zadnjih me sovražnih vrst . . .

Pobit sovrag je, poteptan
kot žita klasje sred poljan.

A dirjal vranec bo z menoj,
na dom ponesel bo me moj.

Na glavi venec bom imel,
kot srebro venec bo blestel.

Ostroge zlate, meč svetlal,
ki cesar sam mi ga je dal.

Oj, bratec moj, ko boš me vzrl,
kako roke boš razprostrl!

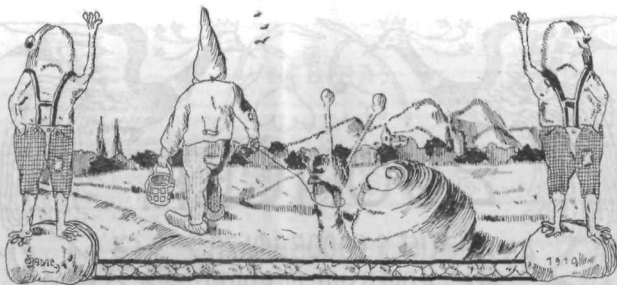
Poljubil boš me, me objel,
oj, srečen ves, tako vesel!“

Otrne bratec si solze,
pa radost v mládo gre srce.

Za vrancem zrejo mu oči,
v očeh pa sreča zlata spi . . .

Jos. Vandot.

Na pašo!

IVAN STUKELJ:

Lažnivi ogenj.

sa vas se je vznemirila. Stari in mladi ljudje so bili pokonci. Čuden ogenj je planil po vasi! Širil se je od hiše do hiše. Gorje provzročitelju tega ognja! Srd in ogorčenost sta se čitala na vseh obrazih.

Gorje malopridnežu, ki je raztrosil ta ogenj!

Ta nepridiprav pa je bil Vlakarjev Jože, ki je še hodil v šolo. Siromak se je skrival pred napadalci. Izza svojega skrivališča je čul od sosednih hiš same hudovoljne besede, ki so vse veljale njemu ter glasno klicale po osveti. Zlasti gospodinje so bile strašno razjarjene.

„Ali tudi pri vas?“ se je čulo vprašanje.

„Seveda tudi!“ je bil odgovor.

„Kar z burkljami pojdem nadenj. Ti grdoba dolgojeta, naj se mi še prikaže!“

Vse take laskavosti je čul, v svojem zatišju čepeč na kladi za staro slivo ob skednju.

Kes in strah pred kaznijo sta mu stiskala srce: „Jože, Jože, zakaj si to storil?“

Ti nesrečni ogenj!

Trepetal je pred kaznijo. In ta je prišla, preden se je nadejal.

„Švist — švist — švist!“ je zažvižgalo po zraku, in ubogi Jože je začutil tri pekoče udarce čez hrbet z vitko brezovko. Zbežal je, a razsrjeni Vlakarjev oče pa za njim, in padla mu je še marsikaka preko pleč. Prebegla sta celo dvorišče. Šele pri vereji ob svinjaku se mu je posrečilo uiti maščevalni očetovi roki. Bežal bi bil še dalje, pa skrnil se je rajši dol v globoki kolovoz pod grmovje, dobro vedoč, če pride na plan, ga zaloti osveta sosedov in sosedinj.

„Na, na, tu imaš, ti nezgoda prevejana, za svoj — lažnivi ogenj!“ je vzklikal oče za njim, ko je padala brezovka po njem.

Lažnivi ogenj!

To ime je planilo zdaj po vasi.

Lažnivi ogenj je Vlakarjev Jože zanetil in ga potem razširil po vasi.

Lažnivi ogenj je segel tudi čez mejo v sosedno vas ter povzročil tudi tam upravičeno ogorčenost v glasno svarilo vsem otrokom, ki se radi igrajo z ognjem.

Z ognjem se ni igrati, tudi z lažnivim ne.

Česa vsega ne stori pohlep v človeškem življenju!

Pohlep je tudi učinil, da je Vlakarjev Jože zapalil lažnivi ogenj.

Kako se je to zgodilo?

*

Naša visoko ležeča gorska vas ima poldrugo uro do mesta.

Veliki teden gredo radi vaščani v mesto v cerkev k božjemu grobu, četudi ni tukaj njihova župnija.

Velike sobote v jutro gredo tudi tja po blagoslovljeni ogenj. Dečki si že nekaj dni poprej nabero v gozdu bukovih gob, nekateri uprav velikanskih, si jih nataknejo na žico, obesijo v hiši na steno ter težko pričakujejo Velike sobote in blagoslovljenega ognja.

Zjutraj že pred šesto uro odrinejo v mesto s svojimi gobami. Prisostvujejo cerkvenim obredom in maši, potem pa si za cerkvijo našgo gobe pri blagoslovljenem ognju, ki veselo plapola v vitkih plamenih s sivim dimom tja gor v jasno pomladno jutro.

Zdaj pa hajdi in pot pod noge v urnem diru!

Mladost že itak ne more hoditi počasi, a tisti dan so vam dečki še enkrat tako urni. Ta pot pa vam ni malenkost, vedno le navkreber in nakvišku, samo tupatam kaka kratka stezica. Toda kaj se menijo danes za to težavo. Glasno sopihajoč se poganjajo drug za drugim ter se preHITEVAJO. Pri prvih hišah in kočah na pobočju Peščenika se vam že oglašajo z vprašanjem, če imajo blagoslovljenega ognja. Ta leti sem, oni tja. V žepih imajo pripravljene manjše koščke gob, jih pritikajo k veliki tleči gobi na žici ter jih dele potem po hišah.

Nekatere gospodinje jih že pričakujejo na pragih. Za darilo pa se dečkom v roki zabliska nekaj tako lepo rdečega. Ah, to je ljuba velikonočna pisanka! Smuk z njo v žep. Obdarovanec komaj utegne izreči zahvalo, pa vam odhiti proti drugi hiši in odtod ubira že pot k bližnjemu sosedu. Po nekaterih hišah pa dobe ti delilci blagoslovljenega ognja namesto pisanke tudi par vinarjev ali kos potice.

Po vseh kuhinjah prijeten duh velikonočnih kolačev, potic in mesnine, ki ognjenoscem zbuja še večjo živahnost, pa tudi nagajivost. Tu je mnogo odvisno od sreče. Med premetenimi in urnimi je bil seveda Vlakarjev Jože, ki je imel za svojih enajst let jako dolge krake. Poganjal se vam je po strmih brdih kakor skokonoga kobilica. Natihem so si šteli pisanke in dvo-

vinarnike po žepih. Najbrže je že on največ nabral, pa zdelo se mu je, da ima še vedno premalo.

Pohlep pa nosi nesrečo. Za svojo silno pohlepnost je imel tudi Jože zle posledice naslednjo Veliko noč, ko je že dosegel dvanajsto leto ter postal krepkejši, s svojimi kraki nekoliko višji.

Približala se je torej zopet Velika sobota. Drevili so se dečki po holmih, raznašajoč sveti ogenj. Marsikak je bil tudi novinec med njimi, zato tudi neroden, da je z darovi slabo odletel.

Tako so se podili dalje.

Pa mahoma se je ustavil njihov posel.

Tu stopi gospodinja na prag, rekoč: „Pri nas že imamo ogenj!“

Tam zopet druga: „Že imamo. Vlakarjev Jože nam ga je prinesel.“

Tudi drugod se je glasilo: „Smo že dobili. Vlakarjev Jože nam ga je preskrbel.“

„Vlakarjev Jože, ta Jože!“ Njegovim tovarišem je šinila zavist prav tja do srca.

Nekatere gospodinjne pa se bolj znanim in priljubljenim dečkom niso hotele zameriti ter so pustile, da so vrgli v peč še enkrat blagoslovljenega ognja, samo da so jim dale že običajno pisanko.

Čemu se še dalje truditi, ko je Jože že pred njimi pobral darove! Razočarani so stopali zdaj proti domu z bolj umerjenimi koraki.

Začeli so razpravljati o urnosti Vlakarjevega Jožeta. Danes ga ni nihče videl, nihče ne ve, kdaj se je odpravil v mesto, kdaj zopet nazaj.

Zdolčev Pavle pa je izrazil o njem sumnjo, ki so si jo komaj upali izgovoriti.

V takem domnevanju so prišli v domačo vas. Tudi tu je po več hišah raznosil ogenj; samo one je izpustil, o katerih je vedel, da ga bodo prinesli domači dečki.

Jezni tovariši so hodili potem okolo Vlakarjeve hiše, da bi zalotili Jožeta ter mu povedali, o čem ga imajo na sumu. A ta se ni prikazal od nikoder.

Vsaka zlost pride na dan prej ali slej, in kazen pride za njo.

Iste sobote popoldne se je proti eni uri počasnih korakov bližal vasi nadaleč okolo znani Numaršek ali Egiptovski Jožef. Rekali so mu tako, ker je vsak vinar znosil v loterijo in znal sanje razlagati, da je res čast delal v tem oziru starodavnemu razlagalcu sanj. V tem pa se je bistveno ločil od njega, da je znal iz vsakih sanj izluščiti ugodno številko ali numaro. Tako je imel celo okrožje, koder je razlagal sanje, potem pa nosil stavit številke za malo odškodnino. Ker ni izpustil v tednu tudi ene stave, mu je sreča časih donášala male dobitke, ob katerih je potem živel. Kadar pa teh ni bilo, je tuintam nadrobil stelje ali postoril kako drugo lahko opravilo. Za težka dela ni bil; imel je šibke noge in v kolenih jako ušinjene, zato mu je bila hoja težavna.

Hodil je poleti in pozimi v dolgi suknji. Glava mu je bila velika in okrogla s širokim, rdečim in zabuhlim obrazom, ki je oznanjal, da mu je žganje

jako ljuba pijača. Na solncu se mu je izpod ozkokrajnega klobuka lesketal obriti obraz kakor bi bil namazan z mastjo. V letnih dneh je rad poležkaval na tratih ob potih in stezah. Dolгим razpokam podobne oči so napol mižale; videti je bilo na njih, da moža izpreletavajo vesele blažilne misli. Sanjal je vedno o sreči, ki mu jo donesejo te ljube — številke. Vsi ljudje, vsi dogodki, prav vse nadaleč okrog se mu je gibalo na samih „numarah“, ki jih je ljubil in negoval s pravo očetovsko skrbnostjo. V takih dobrodejnih mislih je posegel v žep suknje in privlekel na dan tobačnico, jo odprl s samozadovoljnostjo in ponosljaj z veliko važnostjo ali pa si je natlačil svojo rjavo pipo in nato jo prižigal počasno in umerjeno, kakor bi opravljal kako imenitno delo. Po odločenih odmorih je pihal tobak, pomežikajoč z očmi. In ko se je vil tobakov dim okolo njegove glave, je sanjal o sreči, kakor ne more niti kralj sanjati . . .

Tiste Velike sobote popoldne je torej prikreval do Miklavževe hiše. Miklavževka je bila ravno na tnalu ter nabirala drv.

„Nu, teta,“ s tem imenom je nazival vsako gospodinjo, „ali že imate blagoslovljeni ogenj?“

„Seveda, ali naj bi čakala, da bi ga ti prinesel? Veš, popoldne je že prepozno; to se mora zgoditi zjutraj.“

„Kdo vam ga je pa prinesel?“ je zastavil vprašanje, naslonivši se s hrbtom na svojo debelo zakrivljeno kostanjevko ter ostro uprl oči v gospodinjo.

„I, kako pa si radoveden! K nam ga je prinesel Vlakarjev Jože.“

Porogljiv nasmeh je zdaj šinil Numaršku preko obličja.

„No, ta vam je prinesel pa pravega!“ in nato se je zasmejal glasno. Miklavževka se je vzklonila pokonci od drv.

„Vlakarjev Jože si je ogenj sam napravil v hosti. Na te-le lastne oči sem ga videl,“ je rekel, pokazujoč nanje s prstom v dokaz svoje resnične trditve.

„Oj, grdoba ti nesramna!“ je vzkliknila jezno Miklavževka. „Naj mi le pride v pest! Ušesa mu potrgam . . .“

Numaršek je tisto jutro počival oddaljen nekoliko od pota na trati, kamor je ravno prijetno prigravelo jutranje pomladno solnce. Tam na strmini je bil nad Brbučevim travnikom, kjer je nekako sredi pota med domačo vasjo in mestom. Ko je nekaj zašumelo, se je ozrl tja in zapazil je Vlakarjevega Jožeta. Ob visoki pečini je zažigal nekaj suhljadi in ob nji velikansko bukovo gobo. Zasuknil jo je parkrat po zraku, potem pa s črevlji zateptal mali ogenj ob pečini. Čutil se je čisto samega in navarnem. Bil je toliko oddaljen od Numarška, ki ga je zakrivalo nekoliko tudi grmovje, da ni zagledal skritega opazovalca.

Jože je šel nato nekoliko nižje dol, si zasenčil oči z roko proti solncu, pazljivo pogledujoč v dolino. Zapazil je, da se že bližajo ljudje z ravne ceste proti hribu. Zdaj pa si je mislil: „Treba mi je odriniti.“

Numaršku se je zasvetilo v glavi, zaokrožila so se mu usta, češ, ta pa zna. „To ti je pretkanec! Kako si bo prihranil pot v mesto in tak-le blagoslovljen ogenj nosil po hišah ter pobiral pisanke.“

„Ej, Jože!“ je zaklical zdajci glasno za njim.

Toda kam je že ta izginil tja za obočjem, kamor je držala glavna pot iz mesta. Numarškovega glasu gotovo ni čul.

Numaršek se je potem še nekaj časa smehljal in slednjič glasno hahljal.

„Ti zvita buča, ti...“ je mrmral.

„Urne pete, pa urno pamet... za porednost... samo porednost!“

„Sveta reč... pa se ti norčuje... paglavec paglavi!“

Tako je v presledkih sam s seboj govoril, iščoč pipo po svojih žepih.

Natlačeno je potem počasno in umerjeno kakor ponavadi prižigal in potegoval dim. Kljubovala mu je. Prižigal jo je iznova in iznova. Nazadnje se mu je posrečilo.

„Le čakaj... ti pridanič... povem ljudem... jih boš dobil... fante!“

Tako se hudujoč je počasi vstajal. Zasedel se je, in stare noge so mu zadrevenele. S trudom se je dvignil od tal. Le polagoma so se mu noge privajale hoji.

Ko je zavil s klanca na glavno pot, je zapazil že druge dečke, ki so hiteli pred njim. Klical je za njimi. Nekaj se jih je obrnilo na njegov klic. A zagledavši za seboj Numarška, so odhiteli, češ, ta ne potrebuje njihovega ognja.

Miklavževka je torej prva zvedela po Numaršku, kakšnega ognja ji je prinesel Vlakarjev Jože. Numaršek je krevsal dalje ter to novico raznašal po vasa od sosedo do sosedo.

Vas se je razburila. Skoro vse gospodinje so bile užaljene, samo one so bile zadovoljne, ki so dobile ogenj od domačih otrok.

Na velikonočno nedeljo se Jože še ni upal med svoje tovariše, ki so na ledini takali pisanke.

Popoldne na velikonočni ponedeljek pa se jim je približeval počasi in s strahom. A tu mu je izza vogla Kovačeve hiše na usta nekaj glasno priletelo.

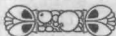
„Tlesk!“ je reklo, in Jože je bil rumen okolo ust. Bila je pisanka, ki se je razletela na Jožetovih čeljustih. Kovačev Tonče je znal dobro merit in lučati. Vsa družba se je glasno zagrohotala.

Močnejši dečki so postopili za Jožetom, kličeč mu: „Počakaj, ti damo nekaj pisank, ti požerun!“

In Vlakarjev Jože je moral zbežati domov.

Govorica o lažnivem ognju pa še dolgo ni ponehala. Ni čuda! Gospodinje so v jutro stopale pred ognjišče, pa so se spominjale, da za to leto nimajo blagoslovljenega ognja v svoji peči.

V naslednjih letih pa se ni nihče več upal zanesti v vas — lažnivega ognja.

IVAN STUKELJ:

Gad in veverica.

Basen.

a vitko jasenovo deblo se je privil pisani gad.

V solnčnih žarkih se mu leskečejo luskinge. Ozira se po sebi in od same zadovoljnosti in samoljubnosti pomežikuje z očmi, češ: „Kako sem pač lep!“

Izpod lešnikovega grma šine brdka veverica proti jasenu iz zagledavši strupenega gada, se pregrudi od strahu.

Ta pa ošabno dvigne glavo, rekoč: „Ha, odslej hočem tudi jaz kraljevati v višavi! In ve, veveričke in ves ptičji rod, boste trepetali pred menoj!“

„Poznam, o presvetli kralj plazilcev, veliko tvojo umetnost v plezanju!“ odvrne veverica boječe.

„Svet pravi, da si ti najspretnejša na drevesu. A jaz se grem kosat s teboj. Takoj mi skoči na to sosedno drevo ter se poizkusiva, kdo izmed naju je večji mojster!“ reče gad ponosito.

Veverica sluša ter se splazi na odkazano drevo. Tekmovanje se začne. Sopihajoč se previja gad po deblu od veje do veje, da so šumeli listi in pokale mladike in vejice. Veverica nalašč pripušča, da jo gad prehiteva, da on prej dospe do vrha.

„Klanjam se tvoji veliki umetnosti; prekosil si me, o presvetli kralj plazilcev!“

Nadvse mu je prijalo veveričino laskanje. Prevzet od ošabnosti, reče: „Tudi s tega drevesa se hočem pognati na drugo drevo s tisto umetnostjo, ki je ne morejo dovolj prehvaliti na tebi.“

„Oj, pač majhna je ta moja umetnost!“ reče ponižno veverica.

Zasičalo je po zraku — pa gorje! — v tem trenutku je tresnil gad na spodaj ležečo pečino in omamljen obležal.

Prestrašen je odskočil tam stoječi pastir. Pa hitro se je iztreznil, vzdignil težko palico in z enim mahljajem razčesnil glavo strupenemu sovražniku.

„Šč—h, šč—h, šč—h!“ je potem veselo kihala veverica na veji in s hvaležnimi očmi pogledovala dol na pastirja.

Škratova nezgoda.

Pravi škrateljček tako:

„Zlato staviš ti pero,
jaz cekine stavim tri,
da hitrejši sem kot ti.“ —
Škrateljčku žari obraz,
smeje ptica se na glas:
„Če se tebi dobro zdi,
pa me vjemi, hi-hi-hi...
Lepo moje je pero,
sveti res se kot zlato;
če ga hočeš, bratec moj,
le poleti za menoj!“

Ptica urna čez vodó,
a do brega škrat za njo;
holadri, oj, holadri,
v vodo škrateljček leti!
V vodo mrzlo pade škrat
in naprej, nazaj bi rad;
a za suknjič valček bel,
Palček-valček ga prijel.

Palček-valček deje mu,
radostno se smeje mu:
„Dober dan!... Glej, tri že dni
čakam nate — pa te ni.
Riba, sestrice mojã,
plaka v gradu sred vodã:

s svetlim trnkom ji nekdo
vkradel bistro je oko.
Pa so rekli: Vedi — škrat,
samo škrat oči je tat:
tam na bregu skrit čepi,
ribe vabi: ribibi!...
Zdaj za suknjič sem ga vjel,
dražim zdaj ga jaz vesel,
potlej pa ga sestri dam,
sestra huda ga — ham, ham...“

Zvija škrat se — joj, zaman!
Palček ima trdo dlan;
sestro žabo jokajoč
škrat pokliče na pomoč.
Čuje žaba ga — kvak-kvak —
z brega speši svoj korak,
vstraši Palček se, pa — skok! —
tja v tolmun zbeži globok.
Prime žaba škrate vprek
in ponese ga na breg,
skrije škrat se tamkaj v mah,
Palčka-valčka ga je strah,
ptice urne ga je sram,
ki ga draži v gozdu tam —
ptica draži, se smeji,
pa cekine terja tri...“

Jos. Vandot.

PRILOGA

ZVONČKU

IVO TROŠT:

Kratka molitev.

Povest iz južnih krajev.

o je bil kapetan Majič na dopustu, je pripovedoval otrokom pod hruško na vrtu dogodke, ki jih je sam doživel in tudi slišal od drugih pomorščakov. Nekoč je zazvonilo v dolini po vaseh pooldne. Kakor angelski pozdrav so se oglašali zvonovi na različnih krajih, pojoči vsi isto pesem, ki se je zivala v mogočen odmev — hvalo stvarniku.

Kapetan je nehal pripovedovati, otroci niso silili vanj, naj nadaljuje. Veličastna, praznična tišina je zavlada v mali družbi. Vsa srca so čutila svečani trenutek, ko se mora duh za hip dvigniti od pozemskih nadlog v jasne višave k solncu večne pravice in resnice.

Odmolili so, in kapetanu je bila všeč zbranost mladih drobljančkov ob slovesnem trenutku. Domislil se je takoj dogodbe, ki jo je povedal vdanim poslušalčkom:

„Naša fregata je nadaljevala znanstveno potovanje na Karolinskih otokih v Tihem morju. Določen je bil že odhod mimo otoka Guineje v Avstralijo. Oglasili smo se še na postaji katoliških misionarjev, da jim še slednjič izročimo pozdrave iz daljne evropske domovine in želimo mnogo uspehov med divjimi in napof divjimi Malajci. Voditelj misionske postaje nam pokaže človeka, ki je na prvi pogled kazal, da je rojen v Evropi, sicer pa popolnoma divji. V slabo izgovarjanih španskih besedah je ponavljal samo: „Bog — je rešil, Bog — še — reši.“ To je bila njegova kratka molitev in obenem grozna dogodba njegovega življenja.

Prosili smo misionarja, naj nam izroči divjaka. Mogoče, da ga rešijo v kakem zavodu za umobolne. Z znamenji smo mu hoteli povedati, da pojde z nami v druge kraje. Vprašali smo ga, če je zadovoljen, da ga odpeljemo.

Ni se mnogo zmenil za to. Debelo nas je gledal in večkrat pokazal proti jugu, kjer rasto palme in kokosovi orehi, ter kazal z znamenji, da mu nekdo pokrade in poje te sadove.

To nam je pojasnil voditelj postaje in tudi povedal, po kako čudnem slučaju je našel tega čudaka. Pred odhodom nam je še pokazal knjigo, ki jo je več kot osemindvajsetletni čudak častil skoro kakor Boga. Skočil je k misionarju, mu jo potegnil iz rok, stisnil k sebi, odprl in začel listati, da bi bral iz nje. Dolgo jo je prebiral, potem pa zaprl, se prijel za glavo in zatulil tako žalostno, da so se nam vsem krčila srca. Pokazal nam je potem z roko, da je sicer znal brati, pa je pozabil. Zopet je ponavljal svojo kratko molitev: „Bog — je — rešil, Bog — še — reši.“

Ker smo bili namenjeni v južno avstralsko mesto Melbourne, smo obljubili misionarjem, da tam izročimo čudaka kakemu zavodu, kjer ga bodo izkušali poboljšati: iz napol živali bodo napravili človeka, če ga je še kaj ostalo v njegovi koži.

Obljubiti smo morali misionarjem, da bomo zanesljivo in vse poročali, kar se bo zgodilo s čudakom. Zanj se je zavzel tudi naš fregatni zdravnik, ki nas je zagotovil, da začne takoj, ko odrinemo, s tem živalskim človekom svoja opazovanja in poizkuse.

Prav malo je izvedel sicer skrbni opazovalec med potjo v Avstralijo, najsi smo vozili celih šest tednov. Čudak je jedel, kar smo mu dali, pil samo vodo, spal, kjerkoli se mu je zadremalo. Umival se ni, tudi briti se ni pustil. Za vse druge telesne potrebe je pa imel prav toliko smisla in skrbi kakor dveletno dete. Celo obleka mu je bila preveč. Najrajši bi bil skakal kar nag po ladji.

Ker so bile besede, ki jih je izgovarjal v kratki molitvi, španske in je bila tudi knjiga, ki jo je čuval kot dragocen zaklad, zbirka španskih narodnih pesmi, smo ga začeli ogovarjati v španskem jeziku, kolikor smo namreč umeli tega jezika. Naš tolmač za španščino se je najbolj bavil s čudakom. Čital mu je iz zbirke španske pesmi, a vselej tako, da je živalski človek sam držal knjigo v roki, ako je bila slučajno obrnjena narobe, je ni smel popraviti, za ves svet bi je ne dobil iz rok. Videli smo pa vsi, da čudak rad posluša španske glasove. Ko ga je pa vprašal tolmač, če je umel, kar je slišal, je pokazal z odločnimi kretnjami, da ni umel ničesar.

Na neki strani v zbirki je bilo z lepimi potezami napisano ime Diego C. Vprašali smo ga, če je on napisal to besedo in če je on Diego C. Na oboje je odkimal.

Največkrat je kazal za bananami in kokosovimi orehi, ki mu jih odneso tatovi. Razločno je pokazal, da so ti tatovi opice.

V Melbourneu smo ga izročili v bolnico.

Zaradi spretnega vodstva zdravnika dušeslovca je začel čudak pomalem umevati španski govor. Da, še prej nego smo ostavili mesto, je govoril počasi tudi sam, toda le najnavadnejše stvari kakor otrok, ki se komaj uči črkovati posamezne zloge. Zdravnik se je čudil, kam je izginil temu človeku spomin. O tem ni niti mislil, da bi poznal ta človek kako drugo

čuvstvo nego lakoto in žejo. O pravičnosti, usmiljenju, o čutu za lepoto — nikakega sledu. Celo svojo kratko molitev je blebetal brez smisla kakor papiga.

Pustili smo ga spretnosti skrbi umnega zdravnika, ki je pozneje poročal za nami v Trst in Pulj, ko smo dospeli v domovino, ves napredek z nekdanj popolno izgubljenim gojencem. Enako je pošiljal sama razveseljiva poročila z našim posredovanjem tudi misionški postaji na Karolinske otoke v Tihem morju.

Čudaka je še vedno mikala knjiga z narodnimi pesmimi. Zdravnik je spoznal, da mu gotovo ustreže, ako ga nauči čitanja. Pozvali so učitelja, in takoj sta začela. Prav marljiv je bil veliki učenec. V par tednih je že veselo skakal kakor otrok s knjigo v roki in ponavljal ter se naizust učil narodnih pesmi. Vedno rajši in vedno bolj gladko jih je znal. Nekoč se pa ustavi sredi sobe, ploskne z rokami: „To sem že znal — kdaj? Znal prej — prej — kdaj?“ Zablebetal je vnovič kakor iz navade svojo kratko molitev in se prestrašil: „Moj Bog! Ali sem res jaz tisti, ki govori te besede? O, kako dolga je bila nekdanj ta molitev!“ Začel je dolgo zahvalo za rešitev in prošnjo do Boga, naj ga povede zopet v človeško družbo. Prav srčna, iz otroške duše kipeča je bila ta molitev.

Velikemu otroku se je začel vračati spomin. Z molitvico se je spominjal tudi vseh okolščin, kdaj in kako se jo je učil, kaj se je godilo prej in kako mu je bilo pozneje do tistega časa, ko je mrak objel njegovo dušo in tema nezavesti njegovo srce.

Še je kdaj zablebetal kratko molitev in se zjokal. Povpraševal je ljudi, kako se je zgodilo, da je došel sem, kje in kaj nameravajo z njim. Dolga je povest njegovega življenja in žalostna.

Rojen je bil v Barceloni na Španskem. Rad bi bil šel že zarana v mladosti na morje, a moral je ostati v mestu in skrbeti za bolno mater. Kot trgovski sodrnik je moral dati materi slehrni zaslužek ter brez nade v boljšo bodočnost delati od zore do mraka kakor črna živina za slabo hrano in malo plačo. Ko mu je bilo 16 let, mu umre mamica. Takoj se je šel ponujati na veliko trgovsko ladjo za kuharja. Odpluti je imela v Indijo in na avstralske otoke. Sprejeli so ga samo za kuharskega pomočnika. Sedaj je menil mladi Diego C., da je najmanj že na pol pota do sreče. Joj, tuji kraji, bogastvo jutrovih dežel, njih lepota in čudovitost, to ga je vabilo z vso silo iz domovine. Človek obogati tam, kjer je bogastvo doma, ne pa tam, kjer stradajo krompirja. Tega se je držal Diego C. in si v mislih že slikal podobo imovitega trgovca in meščana, čigar ladje vozijo odpovsod bogastvo, mu ga množe in povečujejejo njegovo ime, njegovo podjetnost.

Trgovska ladja „Castilia“, ki je bil na nji uslužben Diego, se je razbila blizu Karolinskih otokov. Blago so pometali v morje, ljudje so se rešili le s težavo in ne vsi. Mnogo jih je utonilo. Med te so šteli tudi mladega Diega, zakaj nihče izmed rešenih se ni spominjal, da bi bil kje videl dečka po tisti nesreči.

Ko se je „Castilia“ že pogrezala v morsko globino, je vsakdo gledal, da se reši ali si vsaj podaljša življenje, dokler ga ne požro valovi ali ne zasije nenadoma pomoč. Človek upa do zadnjega diha. Diego je ostal na ladji in kapetan „Gastilie“ je ostal. Vsi drugi so se stlačili v rešilne čolne, da si otmo golo življenje. Za dečka ni bilo prostora. Tedaj mu pokaže kapetan veliko in močuo desko, ki jo je valovje odtrgalo od strehe na ladji.

Ponudil mu je celo vrvo, da se priveže na njo. Izročil se je divjajočim valovom. „Castilia“ je izginila pod vodo in kapetan z njo. Tudi čolnov ni videl nikjer. Diego je onesveščen ostal na rešilni deski.

Zjutraj se je prebudil na bregu malega otoka. Ker je bilo ob kraju morje plitvo, je lahko došel na suho. Tedaj je pokleknil in zahvalil Boga za srečno rešitev z gorečo prošnjo, naj ga dobrohotno nebo podpira še nadalje, da pride med omikane ljudi. Knjigo je skrbno vzel s seboj, edino

stvar, ki jo je otel iz valov. Šel je gledat neznano domovino. Morje je bilo mirno, dan pa jasen in svetel. Povsod vse prazno, nikjer žive duše. Po palmah in terebintah so se podile opice, jedle sadje in njemu metale v pozdrav — pečke. Zaklical je ogorčeno, a glas je zamrl kar njemu na ustnicah. Klical je na pomoč nebo in vse svetnike — zaman. Zajoče kakor tedaj, ko mu je umrla mati. Nič odmeva. Tedaj čuti, da je lačen. Moral je za opicami na drevo po sad, da je jedel. Bližala se je noč, kje je prenočišče? Knjigo pod glavo, nebo nad seboj — jasno, zvezdnato nebo. Kaj pa, če bi ga prebudila zverina — lev, tiger? Priporočil se je angelu varhu in zopet ponovil molitvico z zahvalo in prošnjo za rešitev. Zaspal je mirno. Toda naslednji dan je bil zopet lačen. Splezal je na najvišji vrh otočiča in gledal, kje uzre rešilno ladjo — nič. Jedel je sadje in se podil za opicami, hodil gledat, odkod pride rešitev, spal v skalnatem podmolu, se privadil slednjič samoti, pozabil celo molitvico za rešitev, ki jo je le okrajšano ponavljal večkrat na dan. Da bi ne zabil govorjenja, je čital slehri dan narodne pesmi in se plašil v tej samoti celo lastnega glasu.

Neki dan pridejo rjavi Malajci v čolnih, podobnih jaslím, nabirat na otočič kokosovih orehov. Skril se jim je med skalovje. Ko so pa zavohali njegovo bivališče, so šli za sledom in bi ga ujeli, da ni skočil v morje in plaval daleč od brega. Divjaki so mu vzeli knjigo, edino tovarišico v samoti. Poslej ni več čital narodnih pesmi, ker jih ni imel. Tudi se je bal divjakov, ki bi ga gotovo spekli in pojedli, ko bi ga dobili. Začeli so se strašni dnevi žalosti in obupa. Ponavljal je samo iz navade kratko molitev, da čuje samega sebe, zakaj zdelo se mu je, da mora umreti. Računal je, da biva že tri mesece na tem nesrečnem kraju. A minila so leta, dolga leta.

Obleka je počasi razpadla z njega. Lasje so mu zrasli na pleča. Hodil je bos in posnel opice v plezanju. Govoril ni več. Ako so ga oponašale opice, gugaje se na vejah, jih je oponašal tudi on. Podil se je z njimi in za njimi, zakaj škoda, ki so mu 'jo delale na sadju, ni bila majhna; ako mu nestane živeža, mora umreti. Kaj je glad, je izkusil že večkrat. Divjaki so prihajali vedno vsako leto po sadje, a tem se je skril; ako so ga zasledovali, je skočil v morje in plaval pod vodo daleč od brega.

Slednjič se ni bal niti divjakov več. Splezal je za opicami na drevesa in se spakoval z njimi ter kazal divjakom osle — sam divjak med opicami.

Njegovo knjigo narodnih pesmi je vzel tisto leto poglavar Malajcev in jo nesel pokazat domačemu čarovniku, da mu pove, kakšne čarovnije se lahko doseže z njo. Čarovnik pa ni vedel nič drugega nego to, da imajo take reči beli možje jako v čislíh. Poglavar jo je zato nesel ponujat na prodaj misionarjem. Po večih letih se mu je šele posrečilo, da je spravil svoj zaklad na pravo mesto. Moral je celo pokazati, kje jo je dobil.

Dva misionarja sta ga spremljala na otočič in knjigo sta vzela s seboj. Menila sta, da dobita vsaj kosti kakega ponesrečenega Evropejca na otoku. Opazili so pa samo med opicami v gozdu človeku podobno opico, ki je zagledala knjigo, se dala ujeti in šla z misionarji, ponavljajoča kratko molitev

— edine besede, ki so ubogemu Diegu še ostale od vse evropske dedščine. Misionarji so ga dali nam v njegovo veliko srečo.“

Kapetan Majič je končal: „Diego je ostal v Avstraliji. V Melbourneu je danes imovit trgovec. Nedavno mi je sam pisal. Vesel je in zadovoljen. Knjigo, ki ga je rešila, še hrani in kratko molitev še zna.“

Zamišljeni so se razšli otroci izpod hruške na vrtu, mirno in dostojanstven je stopal za njimi kapetan Majič, njih mnogo izkušeni rojak.

Daj mi!

*Daj mi, vesna, le en žarek
solnca svojega,
daj z življenja eno iskro
v srce moje ga!*

*Ko odideš, hlad bo legel
na moj vrtec mali,
cveti drobni pa po tebi
bodo žalovali.*

*Ali jaz bi cvetke k srcu
v naročaj si vzela,
s tvojega življenja iskro
bi jih ljubeznivo grel!*

Fr. Kolednik.

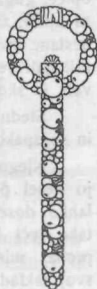
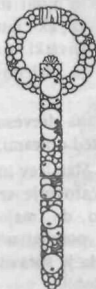

Sirota.

*Vijolica draga, nikar se ne boj,
pred mano otrokom nikar ne trepeči,
dovoli, da tukaj zasnivam s teboj
kot nekaj sem snival ob mami ljubeči!*

*Glej, mame več nimam, nikogar mi ni,
da z njim o pomladi, radosti se menim...
Tu božje oko je — ljubezen živi —
in dom moj kot tebi pod varstvom je njenim.*

*Vijolica draga, nikar se ne boj
sirote, brez src me ljubečih otroka,
saj isti kot tebi i oče je moj —
oba bi njegova naj čuvala roka!*

Fr. Kolednik.

BOGOMIL GORENJKO:

Kako se je Jurček izpreobrnil.

aplotnikovega Jurčka iz Lipovca, kdo ga ne pozna? Ponavadi je vedno gologlav, golorok, hlačiče nosi samo na eni naramnici, levo hlačnico ima zaleknjeno skoraj do kolena, desno odleknjeno; da je zmeraj bos, menda še omeniti ni treba. Gleda zaspano, zazeha časih, tišči roke v žepih celo srpana meseca in se prestopa počasi.

Nikdar se mu ne mudi. Tak je Zaplotnikov Jurček. Ne more se reči sicer, da je hudoben. Ne! Delali bi mu krivico. Vendar ima tisto nelepo lastnost, ki ji pravimo lenoba.

Če mu mati reče: „Jurček, pojdi natrgat stročjega fižola,“ vzame Jurček košarico, koraca na njivo, a leže poleg fižolišča in zaspí sila sladko. Če gre past krave, leže v senco košate lipa. Tako prijetno diši lipovo cvetje, tako prijetno šume pridne čebele v vrhu, da se Jurčku zdi, da mu šumijo uspavanko, in naš Jurček zaspí nehote in nevede. Kravice mu seveda uidejo, čeprav ima samo tri repe, ta v Živčevo zelje, ta v Jaklovo repo, ta jo potegne domov. Ko pride večer, se zbudi Jurček, a krav ni nikoli nikjer. No, Jurček se ne razburja dosti zaradi tega. Zazeha malo, si še pomenca oči, pogleda malo po grmovju, in ker krav ni, kolovrati počasi domov. Časih so krave že doma, časih jih morajo iti iskat v hosto. Če dobi novo obleko, nič ne gleda kaj dosti, kam bo sedel, kam bo legel. Zavali se in ko vstane, seveda: suknjica na komolcu umazana, hlačiče blatne.

Če gre v šolo, lepo mirno zadremlje in prav nevoljen je, če ga učitelj pokliče in ga tako moti v njegovem mirnem opravilu.

Nič dosti ne pomaga, če ga doma oče zlasa; Jurček zajoka in se malo cmeri, se pokesa in sklene poboljšati; no, ko ga ušesa več ne sčemijo, je že zopet stari Jurček.

Nič ne pomaga, če ga mati prosi, naj ne bo vendar tako len; če kje velja tisto pravilo: „Skozi eno uho notre, skozi drugo ven,“ velja pri Jurčku v polni meri. Da so učiteljevi opomini in besede bob ob steno, bo prebrisani mladi čitatelj uganil že sam. Tako živi naš Jurček v Lipovcu brez velikih skrbi in nadlog.

* * *

Tako je sedel nekega dne naš dični Jurček lepo v zadnji klopi tretjega razreda vaške šole in lepo kimal. Kar hipoma zakliče gospod učitelj: „Jurij Zaplotnik!“

Jurček si je pomenca oči, malo zazehal, neverjetno in debelo pogledal po součencih, ki so se kihali in smejali, in počasi vstal.

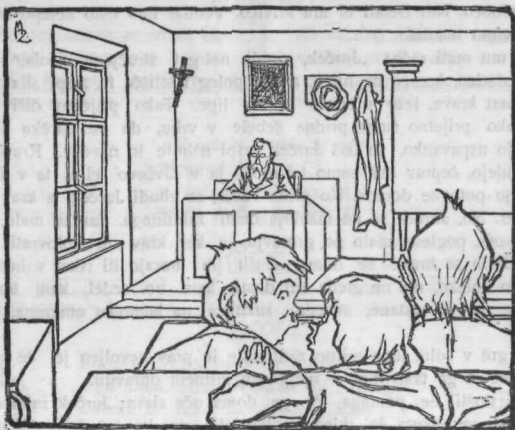
„No, Jurij Zaplotnik, kaj se ti je sanjalo?“ je vprašal učitelj.

Vsi učenci seveda so brž pogledali vanj, on pa je zardel prav do ušes in nohtov.

„No, Jurij Zaplotnik, da ne boš mogel več spati v šoli, boš odsedaj sedel v prvi klopi. Takoj se preseli! Ti, Rus, se preseli nazaj!“ je zopet velel učitelj.

Jurček se je ugriznil v spodnjo ustnico, pobral svoje tri knjige in se preselil na novo stanovanje v prvo klop. Podprl si je glavo z roko, gledal v klop in mislil težke in jezne misli. Ni ga jezilo toliko smeh součencev, ampak to, da ne bo mogel več malo zadremati kot v zadnji klopi.

Kdo bi opisal, kako so se součenci norčevali iz njega in mu nagajali med odmorom! Majerčkov Janezek, prebrisana glavica, je celo zložil pe-

semco na Jurčkov račun, stopil na oder in jo zapel s svojim tankim glasom:

„Jurij Zaplotnik,
Jurij Dremota
je romal iz kota
v prvo klop.“

Součenci so se zagrohotali, Jurček je jezno pogledal Janezka in zopet povetil oči in strmel v klop, dokler ni minula šola.

Še nikdar ni stopal Jurček tako hitro iz šole kakor ta dan. Hitro je stopal, da ga ne bi došli tovariši in mu nagajali.

Po šoli je šel past v hosto. Sedel je zopet po stari navadi pod košato lipo, a danes ni dremal, ni spal. Sedel je, grdo je gledal in mislil dolgo časa. Hipoma pa se mu zjasni lice. „Tako bom naredil,“ je rekel polglasno,

in bilo mu je pri srcu, kakor bi bil odkril veliko skrivnost, kakor bi odkril Ameriko.

In ker vem, da deco zanima, kaj je Jurček sklenil, moram to povedati. Sklenil je, da jutri ne pojde v šolo, ampak da se pojde potepat v Lepovče. Tam ga ne bo motil učitelj s svojimi nadležnimi vprašanji, tam bo lahko malo zadremal, tam se mu ne bodo rogali součenci, tako si je mislil Jurček, in sila lepa se mu je zdela ta misel. Tako lepa se mu je zdela, da je zapel pastirsko pesemco kakor že dolgo ne:

„Pastirca krav'ce pase,
na paš' si dela kratke čase,
pastir pa prav': „Juhé, juhé,
na planin'ci lušno je.“

Kakor je Jurček sklenil, tako je tudi storil. Drugi dan je vzel knjige, toda namesto da bi šel v šolo, je zavil po stezi v Lepovče. Sicer mu je vest očitala in ga opominjala, naj gre v šolo, ko je zavil s ceste na stezo, a prevladalo je slabo nagnjenje. Parkrat se je že mislil vrniti s steze, a preslišal je svareči glas v svojem srcu in kar nekako nevede je stopal dalje po stezi v zeleni log.

Že je bil v Lepovčah. In res lepo je tu. Velik lipov log, po sredi teče droban studenček. Vsak bi pritrdil, da je tu lepše kot v šoli; toda dolžnost je prva.

Jurček je legel ob studencu v mehko travo v senco dveh starih lip. Lepo se mu je zazdelo od začetka in sklenil je, da še večkrat pride v Lepovče „v šolo“.

A če je le kaj zašumelo, če je zafrfotala ptica v grmovju, če je zapivkala žejna pivka ali zakričal srakoper, se je nekako ustrašil: „Kaj, če me kdo dobi tukaj?“ Oglasila se je zopet vest in mu očitala, da ni prav naredil.

Okrog njega so brenčale čebele od cveta do cveta in vsaki se je mudilo brž naprej. V vrhovih so istotako šumele pridne čebelice in nabirale med. V bližini je tolkel detal na deblo in pridno iskal hrane.

Vse to je govorilo Jurčku, da ni storil prav, da je lenariti greh.

Da bi se malo razmislil, se je zagledal v lepega žametnočrnega pajka, ki je razpredal veliko mrežo od ene lipe do druge.

Najprej je nategnil mali tkalec tri dolge niti, na te je pripel krajše in tako je tkal dolgo, dolgo. Iz grudi, morda prav iz srca, mu je tekla drobna nit in se spajala z drugimi nitkami v veliko, umetno stikano mrežo. Posijalo je solnce skozi veje, njegovi žarki so padli na mrežo, ki se je zasvetila kakor bi bila tkana iz svile. Pridni osmonogi tkalec je splezal po niti v kot mreže in strmel kakor bi se zagledal v svoj veliki umotvor, v svoje veliko delo, v mrežo. In Jurčku se je zdelo, da gleda nanj pridna živalca in ga radovedno vprašuje: „Jurček, kako moreš pa ti živeti brez dela, kako moreš lenariti?“

Pa glej, priletela je brezskrbna in lahkoživa muha, poletela parkrat okrog mreže — in morda so ji ugajale svilene niti, morda bi se bila rada

malo pogugala na njih — sedla je na drobno nit, a se je zapletla z nerodnimi nogami in ni mogla odleteti. In spet se je zdelo Jurčku, da mu muha daje svet: „Jurček, kaj iščeš samo prijetnosti? Poglej, tudi jaz sem iskala samo lahkega prijetnega življenja, pa poglej, našla sem smrt!“ In res, prikoral je pajek po drobni nitki do muhe, ki je brcala in se izkušala rešiti, in jo je zadavil.

Jurček se je spomnil pregovora, ki mu ga je mati tolikrat ponavljala: „Kdor ne dela, naj tudi ne je!“ In kes mu je napolnil mlado srce. „Čisto drugačen moram postati,“ je sklenil v svojem srcu tisti dan, ko je šel namesto v šolo v Lepovče.

In če vprašaš Zaplotnikovo mater, katerega izmed otrok ima najrajša, ti reče: „Jurčka. Jurček je najbolj priden! Prej je bil res len, sedaj se je pa poboljšal, hvala Bogu, tako da ga imam najrajša.“

Otrokova nebesa.

*Ah, mati, poglej, tam na nebu
nebrojno se luč že blišči,
a oni-le košček je prazen,
nobena na njem ne gori!*

*„So zvezdice tudi na onem,
pogled ne doseže jih tvoj,
v prostoru nezmernem hitijo,
zemljé ne doseže njih soj.“*

*Pogledal po trati je deček:
„Kar praviš mi ti, je li res?
Poglej tam na trati svetlobo!
Ni ondi li košček nebes?“*

*Joj, doli na trato je padel,
na trato je našo mehko,
v nebesih sedaj bom igral se,
ki zre jih na trati oko.“ —*

*Pohitel pogled tja na trato
je materin sladko zavzet:
kresnic jo nebroj je pokrival,
v njih soj je ves kos bil odet.*

*Obeh so oči zažarele:
nebesa otrok je imel;
spomin na mladost pa je mater
kot rajski slaj mehko objel.*

*„Nebesa pač padla sem niso,
kresnic se roj sveti tako;
a tebi, nedolžnost predraga,
na zemlji zdaj vse je — nebó.*

*O, da bi nebesa ohranil,
ki zdaj jih še v srcu imaš,
otrok moj, za vse jih na svetu,
to vem, ko dorasteš, ne daš.“*

Andrej Rapé.

ENGELBERT GANGL:

Fantje od fare.

(Dalje.)

Joško.

Joško je dobil od matere za god lepo, sladko — ah! — gibanico. Zadovoljen je bil, da nikoli tako! Sladka, lepa — ah! — gibanica in pa lačen želodček — kdo si more misliti dveh boljših prijateljev! Če bi zdajci kdo pristopil k Jošku pa mu dejal: „Fant, cekin ti dam, pa mi daj svojo gibanico!“ — brž bi se odrezal deček: „Imej ti svoj cekin, jaz bom pa imel svojo gibanico!“

Joško si je odrezal kos svoje gibanice pa je stopil k oknu, da ga tamkaj v miru in zadovoljnosti použije. Tam pri oknu je bilo pač tako lepo! Videlo se je daleč tja preko vrta in polja do daljnih gorá: sama velika zemlja! A kar je bilo najlepše: nikjer nikogar, ki bi se mastil s tako gibanico, kakršna je bila Joškova! Ah! —

In ko je Joško tako lepo jedel in gledal in bil zadovoljen, je pridrsal po cesti ubogi Jernejec, slep na obe oči, za roko ga je pa vodil mladi Tonček, edina opora slepemu starčku! Oba je Joško poznal; njiju uboštvo je bilo znano vsepovsod.

Pa kaj stori Joško?

Gre od okna k mizi in ureže dva velika kosa od svoje gibanice, zbeži na cesto in da en kos Jernejcu, drugega pa Tončku. Ne da bi čakal, kako ga ubožca zahvaljata za dar, steče zopet v sobo ter se oprime svojega kosa. In glejte, sedaj se mu je zdela gibanica mnogo slajša!

Korlek.

Korlek je imel — kako bi dejal, da bi prav povedal? — hudo kri. Kar mrgolela mu je po žilah, da ni mogel pa tudi ni hotel biti nikoli miren. Korlek pa je imel tudi leseno sabljo in papirnato čako — vojak od petá do temena. Sestrica Jelka pa je imela lepo punčko in blago srce. Bilo bi torej lahko vse dobro in lepo, da ni bilo v Korlekovih žilah tiste nemirne krvi.

Kolikokrat je morala Jelka s svojo punčko bežati pred bratom, ki je dvigal svoj bridki meč, kakor da hoče zdajci ljutemu sovražniku odrobiti glavo ali mu vsaj odsekati nos. Stokrat ga je prosila mama, naj vendar ne bo tako divji, sicer mu vzame sabljo in jo zdrobi na drobne kosce; a tudi stokrat mama tega — ni storila. Zato pa si je Korlek mislil, da je vseeno, če sluša mater ali pa ne.

Sklenil je, da mora na vsak način poizkusiti moč svoje lesene sablje vsaj nad Jelkino punčko, ako že ne nad Jelko samo. Rečeno — storjeno!

Ko je šla nekega dne Jelka s svojo punčko lepo mirno in brez vsake zle slutnje na izprehod, se je Korlek stisnil za hišni vogel, da napade „so-

vražnika* iz zasede. A storil je več zla nego je nameraval. Z lesenim orožjem, ki ga je zavihtel z vso močjo, je oprasnil Jelko po čelu, punčki pa je odsekal glavico, da je bila na mestu mrtva. Bridko je Jelka zajokala, da ji je

hipoma pritekla mama na pomoč. Korleka je prijela za uho, Jelko za roko, in tako so šli v sobo. Hčerki je mati obvezala prasko na čelu in jo tolažila, Korlek pa je moral klečati. Grdo je gledal izpod čela, a nič ni pomagalo: klečati je moral, da še videl ni, kako je mati vrgla njegovo sabljo v ogenj, ki je uničil njo in njegovo junaštvo.

(Dalje.)

Zastavica v podobah.

Priobčil *Fr. Rojec.*

Rešitev in imena rešilcev priobčimo v prihodnji številki.

Rešitev zastavice v podobah v šesti številki.

Mal položi dar
domu na altar!

Prav so jo rešili: Pija Šturm, učenka III. razreda, Elza Šturm, učenka V. razreda v Idriji; Radovan Jošt, dijak, Darinka in Marica Jošt, učenki v Celju; Franci in Stanko Rošker,

učenca v Loki pri Žusmu; Franc Zacherl, učenec v Ljutomeru; Marija Gorjanc, Ivana Zupan, Ela Klofutar, učenke v Kranjski Gori; Kramer Nikolaj, Kumer Jožef, Mesner Jurij, Matič Franc, Gril Urh, Polesnik Andrej, Oraš Gregor, Oven Mihael, Pečarnik Štefan in Gurč Janez, učenci IV. deškega razreda Cirilmetodove šole v Št. Rupertu pri Velikovcu na Koroškem; Viktor, Ciril in Vladko Porekar, Anton Plavec, učenci, Angelica Porekar, Milica Varlec, učenki na Humu pri Ormožu; Micika Sulek, mladenka na Humu; Anton Kresnik, Janez Ambrož, Alojzij Oročen, Martin Gajšek, Martin Stožir, Jožef Novačan, Anton Mastnak, Franc Jošt, Anton Kukovič in Štefka Vizjak, učenci in učenka IV. razreda in Ljubečni pri Celju; Franci Zadnek, učenec III. razreda in Milan Zadnek, učenec II. razreda v Senožcah; Tonček Sivka, gimnazijec v Celju; Danimir Cebulj, učenec IV. razreda v Kamniku; Antonija Marinič, Jozefa Stubeč, Ana Plavec, Alojzij Budja, Franc Knebl, Anton Tišler, Franc Perger, učenci in učenke IV. razreda in Kristina Schuller, učenka III. razreda pri Sv. Duhu na Stari gori; Zdenka, Metod Boris, Halka in Dušan Pirc v Kranju; Eleonora, Lidija, Palmira in Otokar Straussgitl, učenci in učenke v Bovcu; Ivan Toporič, učenec IV. razreda v Kostanjevici; Miroslava Dinacher, Pavla Gruden, Kristina Hočevar, Vekoslava Komljanec, Rezika Ladiha, Anka Pavlič, Ela Praprotnik, Rezika Zupančič, učenke III. razr. mešč. šole v Šmihelu pri Rudolfovem; Tatjana, Vlasta in Vidka Horvat v Ptuj; Vida Zupančič, učenka v Ratečah na Gorenjskem.

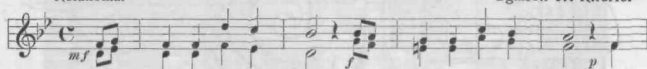

Slovenska govornica.

Besede zložil Ant. Medved.

Korakoma.

Uglasbil Iv. Kiferlec.

Ko pri - šel sem na svet, v zi - bel - ki bil o - det, v u -
 Za dnem je mi - nil dan, po - ra - stel sem mo - čan in
 Spo - zna - val sem Bo - ga iz ver - ne - ga sr - ca, zve -
 Z o - tro - ki čil, ve - sel po trav - ni - kih sem pel; in
 Slo - ve - nec sem in bom pre - srč - no lju - bil dom. Ob-

ho mi pr - va je zve - ne - la, v u - bra - nih gla - sih ti - ho pe - la slo -
 znal sem dva iz - ra - za sa - ma in le - pe - tal sem: a - ta, ma - ma v slo -
 čer in zju - traj ma - ti mi - la ro - ké mi skle - pa - la, mo - li - la v slo -
 mo - lim, go - vo - rim in po - jem kot ne - kdaj da - nes v gla - su tvo - jem, slo -
 va - ruj Bog ga vse ne - zgo - de! Naj - ljub - ša mi do smr - ti bo - de slo -

ven - ska, slo - ven - ska, slo - ven - ska go - vo ri - ca.
 ven - ski, v slo - ven - ski, v slo - ven - ski go - vo - ri - ci.
 ven - ski, v slo - ven - ski, v slo - ven - ski go - vo - ri - ci.
 ven - ska, slo - ven - ska, slo - ven - ska go - vo - ri - ca.
 ven - ska, slo - ven - ska, slo - ven - ska go - vo - ri - ca.

KOTIČEK GOSPODA: DOROPOLJSKEGA:

Veledenjeni gospod Doropoljski!

Čital sem v „Zvončku“, da ste res prijatelj otroški. Zato Vam tudi jaz pišem pisemce. Star sem 13 let ter hodim v II. raz. 7. šolsko leto. Učim se risati, pisati, zemljepisja i. t. d. Ko dovršim ljudsko šolo, grem na učiteljišče. Zato se hočem pridno učiti, da bodo starši veseli, če pridem z naznanilom domov.

Veliko pozdravov Vam pošilja

Beno Mejovšek,
učenec v Reki.

Odgovor:

Ljubi Beno!

Na učiteljišče hočeš! Res, lep je učiteljski stan, a tudi težaven je, kar Ti najlažje pove Tvoj dobri oče. No, le priden bodi, da se tudi Ti navdušeno pridružiš vzgojevalcem in učiteljem slovenske mladine!

*

Cenjeni gospod Doropoljski!

Jako rada čitam Vaš „Zvonček“. Naš gospod učitelj je jako dober, ker nam kupi „Zvonček“, da ga čitamo v šoli. Gospod učitelj je rekel, da je Vas že videl. Pri nas smo dobili novo gospodično učiteljico. Jaz sem prav zadovoljna z njo. Stara sem 11 let. Srčno Vas pozdravlja

Ana Marinkova,

učenka nižje skupine II. raz. na Rudniku.

Odgovor:

Ljuba Ana!

No, vidiš, kako ste srečni otroci, ko imate tako dobrega gospoda učitelja in gospodično učiteljico, ki si tudi Ti — o, blagor ji! — zadovoljna z njo. Pri vas na Rudniku pa mora biti v šoli res lepo, ko se imate vsi tako radi med seboj! Tako je prav! Naj vedno ostane tako!

*

Predragi gospod Doropoljski!

Sedaj sem se zopet spomnila na Vas in Vam hočem pisati, kako se mi je godilo.

Bila sem v Ljubljani o velikonočnih praznikih. Videla sem palače in gospodo, kako se je izprehajala po ulicah. Tega vsega ni pri nas na deželi. Mama me je peljala na vrtliko in Gašperčka sem tudi videla. Hočem Vam ga opisati: Na mizi je bila štirivoglata skrinjica. Naenkrat se prikaže izza mize majhen mož in tudi iz skrinjice skoči možicel s kladivom v roki. Začel je pobijati onega. Oni pa spet skoči na mizo. Tako sta še dalje uganjala burke in se tepla. Eden od teh dveh skoči zopet na mizo in zopet prileze izza mize z zvončkom v roki. In takrat sem vedela, da je konec predstave. Dobro sem se zabavala. V Bohinju sem tudi bila. Kup otrok se je zbralo in leteli smo na grič. Na gričku smo se lovili in zabavali z drugimi rečmi. Sedaj se Vam še zahvaljujem za ljubeznivi odgovor na moje prejšnje pismo.

Pozdravljam Vas prav iz srca. Vam vdana

Kristinka Schullerjeva,
učenka pri Sv. Duhu.

Odgovor:

Ljuba Kristinka!

Ta Gasperček! Torej ga ni gledal samo strugar Pavel Pavlovič, kakor smo čitali letos v „Zvončku“, ampak videli so ga tudi srečni Ljubljančani, in med njimi Ti, ki tako lepo z mamico potuješ po svetu, kjer gledaš toliko lepega in se veselíš prav od srca. Pač blagor Ti! Naj Ti ostane življenje vedno tako ugodno in lepo!

*

Spoštovani gospod Doropoljski!

Tudi jaz sem v vrsti Vaših čitateljev „Zvončka“ in zato Vam pišem par besedi.

Star sem 12 let in obiskujem V. razred I. odd. ljudske šole v Rušah. Uči me g. Davorin Lesjak.

Imam samo mater, oče mi je umrl pred 5 leti. Bil sem še majhen, ko me je vzel boter, losotržec A. Pettin, za sojega. Večkrat obiščem mater, ker smo blizu skupaj doma.

Ne zamerite, da Vas nadlegujem z nekim vprašanjem! Prosim, kako je to. Nastopil je

že tretji mesec, pa še nisem dobil ne druge ne tretje številke „Zvončka“. Prosim hitrega in dolgega odgovora!

Vas vdani

Janez Ku p š i č.

Odgovor:

Ljubi Janez!

Dolgega in hitrega odgovora si želiš? Glej, to je tako! Jaz odgovarjam na pisma po redu, kakor mi prihajajo pod roko. A dolg ne smem biti v odgovorih, ker bi potem še manj pisem prišlo vsakokrat na vrsto in še večja bi bila — zamera! Te pa se bojim, zato se moraš tudi Ti zadovoljiti s kratkim odgovorom. — Kadar ne dobiš „Zvončka“, vzemi kos papirja in zapiši na eno stran, da nisi prejel te in te številke. Potem se podpiši. Na drugo stran pa zapiši zgoraj besedo: Reklamacija. Nadalje naslov: Upravništvo „Zvončka“ v Ljubljani, Rimska cesta št. 7. — Ta list daj na pošto brez znamke, ker ni treba za reklamacije plačevati poštine.

*

Blagородni gospod Doropoljski!

Tudi jaz Vam hočem nekaj pisati. Doma sem v ljubi Litiji, v šolo pa hodim na Štajerskem v Dobovi, ker sem pri sestrici Ivi ter obiskujem 4. razred. Jeseni pa grem v vojaško realko. Z veseljem čitam vsak „Zvonček“, komaj pričakujem nove številke. Zadnja številka me je pa posebno razveselila, prečital sem jo od prve do zadnje strani.

Mudil sem se tudi nekaj časa pri besedni uganki stran 94. Nisem se dolgo mučil, zakaj precej sem prišel na besedi: jedla in ladje. Mislim, da sem prav uganil. Prejmite srčne pozdrave in Vas prosim, blagovolite mi odgovoriti, ali sem prav uganil ali ne.

Na zdar!

Viktor Preželj,
učenc 4. razreda v Dobovi.

Odgovor:

Ljubi Viktor!

Kakor sam razvidiš iz rešitve zadevne uganke, ni Tvoja rešitev popolnoma pravilna, no, pa naj tudi velja! — Ljuba Litija! Kako lepo imenuješ svoj rojstni kraj! Pa je tudi res ljuba! Tako je lepo vsenaokrog, posebno lep je izprehod od Litije do Šmartnega. Ali ne?

*

Veledenjeni g. Doropoljski!

Mnogokrat mi je že predobrotljivi g. nadučitelj posodil „Zvonček“, ki ga prav rad čitam. Najbolj pa mi ugajajo pisma, ki Vam jih pošiljajo otroci. V njem sem našel, da je dovoljeno vsakemu učencu, Vam, predragi g. Doropoljski, pisati. Tudi jaz sem se na-

menil danes poslati kratko pismece. Jaz sem učenec IV. razr. II. odd. in prav rad obiskujem zibiško šolo. Učenje me jako veseli, najbolj pa veronauk, zakaj ko preteče jesen, mislim iti študirat v latinsko šolo. Ako mi bo ljubi Bog podelil zdravje, mislim biti še kdaj mašnik.

Veledenjeni g. Doropoljski!

Mnogokrat prebiram v „Zvončku“ otroška pismeca. Tudi jaz sem se namenil napisati kratko pismo. Star sem 12 let. V šolo hodim redno. Sedaj sem v IV. razr. II. odd. Najrajši se učim veronauka, zgodovine in zemljepisja. Eno leto hodim ministrirat. V cerkvi nosim težko knjigo, iz katere mašnik bere mašo. V jeseni se mislim iti učiti v latinsko šolo v Celje.

Srčno Vas pozdravljata Vam vdana

Janez Smole in Franc Jazbec
v Zibiki.

Odgovor:

Ljuba Janez in Franc!

Kakor vidim iz Vajinega skupnega pisma, Vaju veže toplo prijateljstvo. Oba sta tudi namenjena prihodnje šolsko leto v latinske šole v Celje. Bodita prijatelja tudi tamkaj, podpirajta drug drugega, pa bosta lahko dospela do tega, česar si želite. Pravo prijateljstvo je dragoceno!

*

Blagородni gospod Doropoljski!

Ker vidim v „Zvončku“, ki mi ga posoja Rudolf Ozim, da ste jako ponižni z mladino, si želim tudi jaz stopiti v Vaše prijateljstvo ter se razgovarjati z Vami. Zato Vam naznanjam, da hodim v šolo v Rušah v V. razr. II. oddelek, uči me gospod Davorin Lesjak, ki ga vsi radi imamo in spoštujemo.

Prosil bom tudi očeta, da mi dovoli naročiti Vaš list „Zvonček“, ki ga najrajši čitam. Priporočam se Vam tudi, da mi svetujete, ali bi šel v Maribor ali v Ljubljano v učiteljsiše, ker bi se rad izšolal za učitelja. Pisal Vam bom še večkrat in blagovolite me sprejeti v svoj kotiček!

Vam vdani

Ivan Veselko,
učenc v Rušah pri Mariboru.

Odgovor:

Ljubi Ivan!

Tvojeega učitelja gospoda Davorina Lesjaka poznam. Vrl mož je, in ni čuda, da ga imate vsi radi. Tako je prav, da učenci spoštujejo svojega učitelja. Ker imaš toliko zaupanja do svojega učitelja, je pač najbolje, da njega vprašaš za svet, ali naj greš v Ljubljano ali v Maribor. On Ti gotovo svetuje tako, kakor bo dobro in prav! Svojega dobrega očeta pa le prosi, da Ti naroči „Zvonček“.

Naše upravništvo v Ljubljani, Rimska cesta šte. 7,
ima v zalogi:

„Zvonček“, III. letnik, nevezan 5 K, v navadni vezbi 5 K 70 h,
elegantno vezan 6 K 40 h.

„Zvonček“, IV. letnik, nevezan 5 K, v navadni vezbi 5 K 70 h,
elegantno vezan 6 K 40 h.

„Zvonček“, V. letnik, nevezan 5 K, v navadni vezbi 5 K 70 h,
elegantno vezan 6 K 40 h.

„Zvonček“, VI. letnik, nevezan 5 K, v navadni vezbi 5 K 70 h,
elegantno vezan 6 K 40 h.

„Zvonček“, VII. letnik, nevezan 5 K, v navadni vezbi 5 K 70 h,
elegantno vezan 6 K 40 h.

„Zvonček“, VIII. letnik, nevezan 5 K, v navadni vezbi 5 K 70 h,
elegantno vezan 6 K 40 h.

„Zvonček“, IX. letnik, nevezan 5 K, v navadni vezbi 5 K 70 h,
elegantno vezan 6 K 40 h.

„Zvonček“, X. letnik, nevezan 5 K, v navadni vezbi 5 K 70 h,
elegantno vezan 6 K 40 v.

„Zvonček“, I. letnik, je pošel. Dobite samo še posamezne šte-
vilke za skupno ceno 3 K.

„Zvonček“, II. letnik, je pošel. Dobite samo še posamezne šte-
vilke za skupno ceno 3 K.

Turki pred Svetim Tilnom.

Zgodovinska povest. - Spisal J. Slapšák.

Cena krasno vezani knjigi 1 K 20 h,
s poštnino 1 K 36 h.

Ta prelepa povest, opremljena z mnogimi izvirnimi slikami, je ravnokar izšla kot II. zvezek „Jan Legove mladinske knjižnice“. Kupujte, čitajte!

IV. BONAČ

v Ljubljani, Šelenburgove ulice
nasproti c. kr. glavni pošti

priporoča svojo veliko zalogo izbornega papirja, pisalnih in risalnih šolskih potrebščin, zvezkov in zapisnikov, priznano izbornih svinčnikov „Družbe sv. Cirila in Metoda“ Hardtmuthovega fabrikata.

— Velika knjigoveznica. —

Vedno so v zalogi te-le krasne platnice:

Zvonček	à — K 60 h,	p. poš.	— K 70 h
Ljublj. Zvon	1 . 40		1 . 50 h
Dom in Svet	1 . 40		1 . 60 h
Jurčičevi sp.	— 60		— 70 .
Knezova knj.	— 40		— 50 .
Wolf-Pleteršnikov slovar	à 2 K — h,	po pošti	
			2 K 20 h.

„UČITELJSKA TISKARNA“

V LJUBLJANI □ GRADIŠČE ŠTEV. 4.

Telefon št. 118.

Poštnohranilnični račun št. 76.307.

»Učiteljska tiskarna« je najmodernejše urejena in izvršuje vsa tiskarniška dela od najpreprostejšega do najmodernejšega. V zalogi ima tudi vse šolske in druge tiskovine.

Enobarvni kakor tudi večbarvni tisk.

Litografija.

Delo točno, solidno in elegantno.

Gg. skladateljem vljudno naznanjamo, da je »Učiteljska tiskarna« preskrbljena z novimi notami, torej izvršuje tudi muzikalije s prav ličnim in razločnim tiskom.

==== Cene zmerne. ====

✉ ✉ Svoji k svojim! ✉ ✉

